GROMERO

GROTE MEREN ONDERZOEK ROTTERDAM

(DEEL VAN)
EINDVERSLAG
PROJECTFINANCIERING 2008

GEMEENTE ROTTERDAM

St. Burundian Women for Peace and Development | bureau S.

Inleiding

In dit eindverslag treft u allereerst achtergrondinformatie aan, zowel over de aanleiding van het project, over de betreffende migrantengroepen, over de OMTE© methode als over de ervaringen ermee door de deelnemers aan dit specifieke GROMERO project. Daarna gaan we in op de doelstellingen van het project en op enkele zaken waar we in de praktijk van de uitvoering van het project tegenaan liepen.
Meer in detail geven we daarna een indruk van de problemen die uit het onderzoek naar voren kwamen. Vervolgens leest u ook over de veerkracht en de talenten die we ontdekten en de concrete voorstellen die vanuit de deelnemers uit het project naar voren zijn gekomen. Tenslotte treft u de conclusies aan, die ook als een korte samenvatting kunnen worden gelezen.

Inhoud

- inleiding
- achtergrond
- de doelgroep
- de methode
- ervaringen met de methode
- inzicht in problemen
- inzicht in talenten
- voorstellen aan de Gemeente Rotterdam
- samenvatting en conclusies

Achtergrond

In de jaren 90 werd Nederland opgeschrokken door de berichten uit Afrika over de geweldssituatie rondom het Grote Merengebied, waaronder die tussen hutu's en tutsi's. Zowel in Rwanda, Burundi als Kongo DR ontwrichtten deze, en anderen, conflicten, de samenlevingen.
Sommige inwoners hebben het geweld in hun land kunnen ontvluchten. Nederland was in Rwanda het eerste land dat een ambassade opende na de verschrikkingen die alleen al in dat land meer dan een miljoen mensen van het leven beroofden. In Burundi verloren 300.00 mensen het leven en in Congo DR sindsdien meer dan 4 miljoen.
Sommige migranten uit deze landen hebben hun toevlucht kunnen nemen tot Nederland, waaronder Rotterdam. Hoe het met deze vluchtelingen is gesteld? Om hoeveel migranten gaat het? Lukt het hen te integreren in Nederland, in Rotterdam? Hoe vinden ze het in deze stad te leven? Zijn zij een nieuw leven aan het opbouwen? En wat zijn de moeilijkheden die zij tegenkomen? Deze vragen vormen de basis van het Grote Meren Onderzoek Rotterdam.
De stichting Burundian Women for Peace and Development (BWPD) en bureau S. namen het initiatief een bottum-up actie-onderzoeksproject op te zetten om inzicht te krijgen in hun situatie en hier direct iets mee te doen. Met een methode, de OMTE© methode, waarbij de migranten om wie het gaat niet het lijdend voorwerp zijn, maar waarin zij zelf de vragen kunnen opstellen en hun eigen voorstellen centraal staan.
De Stichting BWPD die in Rotterdam sinds 2001 is gevestigd, richt zich op vrede, verzoening, zowel in het Grote Merengebied in Afrika als met projecten voor de migranten uit het Grote Merengebied in Nederland. De bottum-up onderzoeksmethoden die bureau S. voorstaat, trokken haar aandacht.
Begin 2008 is dit project gestart met financiële ondersteuning van JOS van de gemeente Rotterdam.

De doelgroep

Op nationaal niveau geven cijfers van het CBS (Centraal Bureau voor Statistiek) aan dat in Nederland in 2007 in totaal 12.161 mensen uit de drie landen van het Grote Merengebied wonen: uit Burundi 2977 inwoners, Rwanda 1391 inwoners en uit Kongo DR 7793 inwoners.
De migranten uit het Grote Merengebied die in Rotterdam wonen, weerspiegelen min of meer diezelfde verhoudingen. Uit Burundi, zo geeft het COS (Centrum voor Onderzoek en Statistiek) te Rotterdam aan, wonen er 122 inwoners in Rotterdam, uit Rwanda 68 en uit Kongo DR 830 inwoners. In totaal zijn er in Rotterdam 1020 mensen geregistreerd uit deze drie landen.
Opvallend aan deze groep migranten is dat vooral de migranten uit Burundi en Rwanda nog slechts relatief kort in Nederland zijn, minder dan tien jaar. De migranten uit Kongo DR verkeren over het algemeen ook iets langer in Nederland. De meesten ontvluchtten de geweldsconflicten die startten rond 1993, velen vluchtten eerst naar buurlanden om daarna naar Nederland te kunnen komen. Hiermee onderscheiden ze zich van andere migranten in Rotterdam, waarvan velen al veel langer in Nederland zijn. Evenals de migranten uit Rwanda en Burundi, vormen de Kongolezen een groep migranten die vrij onzichtbaar is in de Rotterdamse samenleving.

Methode

Voor het Gromero project is de methode OMTE© (Onderzoek als Methode tot Empowerment) van bureau S. gehanteerd. De methode onderscheidt zich van regulier onderzoek op verschillende gronden.
Anders dan gebruikelijk is bij sociaal-wetenschappelijk onderzoek, wordt het onderzoek niet gedaan door externe onderzoekers, doch door de migranten zelf, hierin gecoached door bureau S. Niet alleen de vragen

worden door henzelf opgesteld, zij voeren zelf ook het onderzoek uit. Hierdoor is de kennis die het onderzoek oplevert, in hun handen en worden er geen conclusies getrokken over hun hoofden heen, doch trekken zij niet alleen zelf de conclusies maar zijn zij ook direct betrokken bij het vinden van informatie, ondersteuning en/of oplossingen.
In deze methode is statistische informatie vergaren derhalve niet het doel. Het is een kwalitatieve methode, die behoeften, voorstellen en talenten onderzoekt en waar en hoe hiervoor oplossingen kunnen worden gevonden. Kwantiteit is daarbij niet de eerste ingang: ook als slechts één iemand een talent heeft dat ontdekt kan worden, en ook als slechts één iemand een probleem heeft en daar een oplossing voor zoekt, is hiervoor alle ruimte. Kwantitatief materiaal verzamelen is van ondergeschikt belang ook omdat bij de betrouwbaarheid ervan veel vraagtekens gezet kunnen worden[1]. De ervaring leert dat wantrouwen een belemmerende factor is bij onderzoek in algemene zin, en zeker onder migranten die uit conflictgebieden komen. Daarom wordt de waarheid die uit ook deze vragenlijst naar voren komt, niet als dé waarheid gezien, maar vooral als een aanzet tot diepere kennismaking. Als er door de toenadering meer vertrouwen groeit, dan is daarmee een belangrijke doelstelling van dit project bewerkstelligd. Het onderzoek is slechts onderdeel van het proces naar meer onderling contact, erkenning van problemen, het opzoeken van oplossingen, kennis verwerven van de Sociale Kaart en het vinden van meer vertrouwen om zowel individueel als ook onderling deze problemen te kunnen oplossen en talenten te kunnen ontwikkelen. Het onderzoek en de vragenlijst is een middel tot empowerment, zowel voor de interviewers als de geïnterviewden.

[1] Zie ook, het boek: 'La Investigación como medio para el empoderamiento de las mujeres', door drs. Sylvia I. Saakes (Instituto de Investigaciones Mujer y Cambio, Managua, Nicaragua, 1994)

De inititatiefnemers van het GROMERO project:

. Stephanie Mbanzendore |
Stichting Burundian Women for Peace and Development
Zaagmolenkade 167 | 3035 KD Rotterdam | T. 010-8486924

. Sylvia I. Saakes |
bureau S.
Griegplein 204 | 3122 VN Schiedam | T. 010-4718165